

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
35

RYNEK RZEPAKU

stan i perspektywy

ISSN 1231-269X

**ANALIZY
RYNKOWE**

CZERWIEC 2009

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– **PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *T. Chrościcki*
- II. Rynek oleistych na świecie – *W. Sabarański*
- III. Rynek oleistych w Unii Europejskiej – *E. Rosiak*
- IV. Rynek oleistych w Polsce
  1. Produkcja rzepaku – *E. Rosiak*
  2. Obroty rzepakiem – *E. Rosiak*
  3. Handel zagraniczny oleistymi – *M. Krzemiński*
  4. Przemysł tłuszczowy – *E. Rosiak, M. Wigier*
  5. Ceny detaliczne i spożycie tłuszczów roślinnych – *E. Rosiak*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0-prefiks-22) 827-36-64

AUTORZY:

dr inż. Ewa Rosiak
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (022) 50-54-595

mgr Marcin Krzemiński
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (022) 50-54-551

dr Marek Wigier
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (022) 50-54-438

mgr Wojciech Sabarański
• SPARKS POLSKA Sp. z o.o. •
Warszawa
Tel.: (022) 51-03-646

mgr inż. Teresa Zdziarska
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (022) 50-54-440

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 2.06.2009 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2009 r.

W sezonie 2008/09 światowe zbiory nasion oleistych były większe niż w sezonie poprzednim (o 1,5%). Wzrosły zbiory rzepaku (o 20%) i słonecznika (o 14,5%). Mniejsze były zbiory soi (o 2,4%). Ceny nasion oleistych i produktów ich przerobu zmalały, po drastycznym wzroście w sezonie 2007/08.

W sezonie 2009/10 nastąpi dalszy wzrost światowych zbiorów nasion oleistych (o 6,5%). Znacząco większe będą głównie zbiory soi (o 12%) – najważniejszej rośliny oleistej w skali świata. Zbiory rzepaku będą mniejsze (o 6,5%). Najbardziej zmaleją na Ukrainie (o 48%) i w Kanadzie (o 13%). Przy rosnącym popycie na żywność i energię odnawialną, światowe zużycie przekroczy produkcję rzepaku, a jego zapasy na koniec sezonu zmaleją.

Zbiory rzepaku w UE-27 w 2009 r. (18,4 mln ton) będą niewiele (o 2,6%) mniejsze niż w roku poprzednim. Niższe będą głównie w Polsce, na Węgrzech i części Niemiec, z uwagi na wiosenną suszę.

Tegoroczne zbiory rzepaku w Polsce, mimo spadku (o ok. 7%), będą relatywnie wysokie; wyniosą ok. 1,95 mln ton. Przy zmniejszeniu arealu uprawy rzepaku do ok. 750 tys. ha (o ok. 3%), jego plony będą też prawdopodobnie nieco niższe niż w trzech ostatnich latach i wyniosą ok. 26 dt/ha.

W sezonie 2009/10 na krajowym rynku wystąpi niewielka przewaga popytu nad podażą rzepaku, z uwagi na dalszy wzrost zapotrzebowania rynku na olej rzepakowy zużywany

w produkcji biopaliw i jednocześnie spadek zbiorów rzepaku. Krajowa podaż rzepaku (produkcja + zapasy początkowe) nie będzie jednak niższa niż w sezonie poprzednim. Niższe zbiory zostaną bowiem uzupełnione przez rekordowo wysokie zapasy tego surowca ze zbiorów roku poprzedniego. Natomiast ogólna podaż rzepaku (z zasoby krajowe + import), w wyniku prognozowanego spadku importu, będzie mniejsza niż w sezonie poprzednim (o ok. 8%). Przy spodziewanym wzroście krajowego przerobu rzepaku (o ok. 5%), nastąpi spadek eksportu i zapasów tego surowca.

Po tegorocznych zbiorach ceny rzepaku na rynku krajowym będą wyższe niż w roku poprzednim. Skala wzrostu nie będzie jednak znacząca, z uwagi na przewidywane niższe, niż przed rokiem, notowania cen rzepaku na rynku europejskim. Cenę rzepaku na rynku krajowym będzie natomiast umacniać osłabienie złotego względem euro, a przede wszystkim przewidywany dalszy wzrost zapotrzebowania rynku na ten surowiec zużywany w produkcji biopaliw. Przewiduje się, iż w III kwartale 2009 r. przeciętna cena skupu rzepaku wyniesie ok. 130-135 zł/dt i będzie o ok. 3-7% wyższa niż przed rokiem. Przy prognozowanym w tym czasie spadku cen skupu pszenicy, relacja cen rzepak/pszenica będzie bardzo korzystna dla producentów rzepaku.

W 2009 r. wyniki handlu zagranicznego oleistymi poprawią się, głównie w wyniku spadku cen oleistych na rynku światowym i w ślad za tym dużej obniżki wydatków na ich import. W eksporcie oleistych, zmaleje jedynie eksport rzepaku, natomiast wywóz

olejów i margaryn wzrośnie. Eksport śruty rzepakowej będzie zbliżony do wysokiego poziomu sprzed roku. W imporcie surowców i produktów oleistych nie przewiduje się istotnych zmian. Utrzyma się on na dotychczasowym wysokim poziomie, niższy będzie tylko przywóz nasion oleistych. Znacznie bardziej zmaleją wydatki na import oleistych niż wpływy z ich eksportu. Dlatego deficyt w handlu zagranicznym oleistymi obniży się do ok. 550 mln EUR i będzie o ok. 270 mln EUR mniejszy niż w roku poprzednim.

W 2009 r. przemysł tłuszczowy wyprodukuje ok. 750 tys. ton surowego oleju rzepakowego (o ok. 20% więcej niż przed rokiem). Produkcja olejów rafinowanych zwiększy się o ok. 7%, a produkcja margaryn wzrośnie o ok. 5%. Sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu tłuszczowego nie zmieni się znacząco w porównaniu z rokiem poprzednim. Będzie on dalej generował zyski, przy czym z uwagi na ogólnoswiatowy kryzys jego rentowność brutto i netto może być jednak nieco niższa.

Dynamika wzrostu cen detalicznych tłuszczów roślinnych w 2009 r. będzie znacznie mniejsza niż przed rokiem. W skali całego roku tłuszcze roślinne podrożeją o 5-8%.

W 2009 r. nie przewiduje się istotnych zmian spożycia tłuszczów roślinnych w gospodarstwach domowych. Przy pogorszeniu sytuacji ekonomicznej ludności można oczekiwać na niewielki wzrost spożycia margaryn. Konsumpcja olejów roślinnych, z uwagi na wysoki poziom cen, może pozostać na niezmiennym poziomie.

SUMMARY

In the 2008/2009 season the global oilseeds production was higher than in the previous season (by 1.5%). Rape production increased (by 20%), as did the sunflower seed production (by 14.5%). Soy production fell (by 2.4%). Prices of oilseeds and products of their processing decreased after a drastic increase in the 2007/2008 season.

In the 2009/2010 season global oilseeds production will further increase (by 6.5%). Significant growth is foreseen mainly for soy (by 12%) – the most important oilseed plant in the world. Rapeseed production will be lower (by 6.5%). It will decrease mostly in Ukraine (by 48%) and in Canada (by 13%). Growing demand for food and renewable energy shall lead to a situation, where the global consumption of rapeseed will exceed its production, and rapeseed closing stock at the end of the season will decrease.

Rapeseed production in EU-27 in 2009 (18.4 million tons) will be slightly (by 2.6%) down on previous year. It will be lower mainly in Poland, Hungary and part of Germany due to the spring drought.

This year's rapeseed production in Poland, despite the decrease (by ca. 7%) will be relatively high; it will amount to ca. 1.95 million tons. Having reduced rapeseed area to ca. 750 thousand ha (by ca. 3%), rapeseed yield will be expected also slightly lower than in the previous three years and will amount to ca 26 dt/ha.

In the 2009/2010 season on the domestic demand for rapeseed will be slightly higher than the supply, due to the further growth of the demand for

rapeseed oil on the market, used in the production of biofuels, along with a decrease in the production of rapeseed. Domestic supply of rapeseed (production + initial stocks) will not be lower than in the previous season. Lower production will be offset by the record-high closing stocks from the last year's harvest. As a result of forecast decrease in import, total supply of rapeseed (domestic supply + import), will be lower than in the previous season (by ca. 8%). Upon the expected increase in the domestic processing of rapeseed (by ca. 5%), a decrease in export and stocks will occur.

After this year's harvest, prices of rapeseed on domestic market will be higher than in the previous year. This growth will not be very high due to forecast lower than last year prices of rapeseed on the European market. Rapeseed prices on the domestic market will be strengthened by the weakening zloty against euro, and most of all, forecast further increase in the market demand for in the production biofuel. It is forecast that in the 3rd quarter of 2009 average buy-in prices of rapeseed will amount to 130-135 PLN/dt and will be higher than a year ago by ca. 3-7%. Taking into account a decrease in the buy-in prices of wheat forecast for that period, the price ratio between rapeseed and wheat will be very favourable for rapeseed producers.

In 2009 the results of foreign trade in oilseeds will improve, which would reflect anticipated decrease in oilseed prices on the world market and thus a strong fall in the expenditure on imports. Regarding exports, only the export of rapeseed will decrease, while the export of oils and margari-

ne will increase. The export of rapeseed meal will be similar to the high level reported last year. None of major changes are expected in imports of oilseeds. It will remain at currently observed high level. A decline is forecast only in the case of seeds. The expenditure on imports of oilseeds will decline much more than the revenue on their exports. Therefore the deficit in foreign trade in oilseeds is expected to fall to the level of ca. EUR 550 million, which would be ca. EUR 270 million down on the previous year.

In 2009 the oil and fat industry will produce ca. 750 thousand tons of crude rapeseed oil (by ca. 20% more than previous year). The production of refined oil will increase by ca. 7% and the production of margarine will be higher by ca. 5%. Economic and financial situation of the oil and fat industry will not change significantly as compared to the previous year. It will still generate profits, but much lower at both gross and net levels, which would take into account the effects of the global crisis.

The growth rate of retail prices of vegetable fats and oils in 2009 will be significantly lower than previous year. In the whole year, the prices of vegetable oils and fats are likely to increase by some 5-8%.

In 2009 no significant changes in household consumption of vegetable oils and fats are expected. In the light of the worsening economic situation of the customers, a slight increase in the consumption of margarine may be expected. Due to high price level the consumption of vegetable oils and fats may remain unchanged from the last year.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek owoców i warzyw (34) • czerwiec 2009,
2. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (36) • wrzesień 2009,
3. Rynek pasz (26) • wrzesień 2009,
4. Rynek mięsa (37) • październik 2009,
5. Rynek drobiu i jaj (36) • październik 2009,
6. Rynek mleka (37) • październik 2009,
7. Rynek zbóż (37) • październik 2009,
8. Rynek ziemniaka (36) • listopad 2009,
9. Rynek rzepaku (36) • listopad 2009,
10. Rynek ziemi rolniczej (12) • grudzień 2009,
11. Popyt na żywność (10) • grudzień 2009,
12. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (30) • grudzień 2009,
13. Rynek cukru (36) • grudzień 2009,
14. Rynek ryb (12) • grudzień 2009.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE!

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2009 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-22) 50-54-685, faks: (0-22) 50-54-636
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>